

ელექტრონული ვაჭრობა და მონაცემთა დაცვა - ციფრული სერვისების აქტი და მისი იმპლემენტაცია ეროვნულ კანონმდებლობაში

როგორც „ევროპის მონაცემთა სტრატეგიის“ ნაწილი, ევროკომისია დიდი ხანია ცდილობს მონაცემთა ერთიანი ევროპული შიდა ბაზრის შექმნას და ახალი რეგულაციების დადგენას ხელოვნური ინტელექტის გამოყენებისათვის. არსებობს კონფლიქტი, ერთი მხრივ, ევროკავშირის ძირითად უფლებათა ქარტიის მე-8 მუხლით დადგენილ მონაცემთა დაცვის ვალდებულებას და, მეორე მხრივ, პერსონალური მონაცემების დამუშავების გამარტივების აუცილებლობას შორის, რაც მნიშვნელოვანია ციფრული ეკონომიკისთვის. ევროკომისიის მიერ შემოთავაზებული სხვადასხვა კანონით (მონაცემთა მართვის აქტი, მონაცემთა აქტი, ციფრული სერვისების აქტი და ციფრული ბაზრის აქტი) შეიქმნა აუცილებელი საკანონმდებლო ჩარჩო. ციფრული სერვისების აქტი ახალ ვალდებულებებს აკისრებს ციფრული მომსახურების მიმწოდებლების.

საკვანძო სიტყვები: მონაცემთა დაცვა ინტერნეტსივრცეში, ციფრული სერვისების აქტი, მონაცემთა შიდა ბაზარი, ელექტრონული ვაჭრობა, ციფრული სერვისები, ტრანსმისია, ონლაინ პლატფორმა, ევროკავშირის „მონაცემთა დაცვის ძირითადი რეგულაცია“ (“GDPR”).

1. შესავალი

ციფრული სერვისები საზოგადოებრივ ცხოვრებაზე დიდწილად ახდენს გავლენას და სხვადასხვა გზით ხელს უწყობს მის განვითარებას. კერძოდ, ციფრული სერვისები გამოიყენება კომუნიკაციის, ონლაინ ვაჭრობის, ინტერნეტში ინფორმაციის მოძიებისა ან/და ციფრულ სივრცეში გართობის მიზნით (ონლაინ თამაშები, მუსიკა ან ფილმები). აქედან გამომდინარე, ონლაინ სერვისების მრავალ კატეგორიას განასხვავებენ.

---

* მარბურგის ფილიპეს სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი, სამართლის დოქტორი; გერმანიის სოციალურ საკითხთა ფედერალური სასამართლოს ყოფილი მოსამართლე, პერსონალურ მონაცემთა დაცვის სამართლის ჟურნალის სარედაქციო კოლეგიის წევრი.

თითოეული პირის მიერ პერსონალური მონაცემების დამუშავება, გარდა პირადი მიზნით დამუშავებისა, უნდა შეესაბამებოდეს ევროკავშირის „მონაცემთა დაცვის ძირითად რეგულაციის“ („GDPR“) მოთხოვნებს.¹ არაუფლებამოსილი პირისთვის ინფორმაციის მიწოდება, შესაძლოა, შეფასდეს, როგორც მონაცემთა უსაფრთხოების დარღვევა, ისევე, როგორც მომხმარებლის მონაცემების გაუმართლებლად დიდი ხნის განმავლობაში შენახვა ან კომპანიის მიერ პირის შესახებ შენახული მონაცემების შესახებ ინფორმაციის დაგვიანებით მიწოდება. აღნიშნული პროცესები რეგულირდება ძირითადი რეგულაციით („GDPR“), რადგან მოიცავს ფიზიკური პირებისგან ანალოგურ ან ციფრულ ფორმატში შეგროვებულ პერსონალურ მონაცემების დამუშავებას. თუმცა ყველა მონაცემი ფიზიკური პირებისგან არ გროვდება. მონაცემები მუშავდება, ასევე, მაშინაც, როდესაც კომპანიები ინახავენ სხვადასხვა მონაცემებს კომპიუტერებში, მობილურ ტელეფონებსა და პროგრამული უზრუნველყოფის მოწყობილობებზე, ოპერაციულ სისტემებსა და „ბრაუზერებში“. თუ ვებგვერდის ან აპლიკაციის პროვაიდერს მოწყობილობაზე წვდომა არ აქვს, მოწყობილობებს პროვაიდერის სერვერებთან დაკავშირება არ შეუძლია. თუმცა, აღნიშნული უნდა განხორციელდეს, რათა მოხდეს მონაცემთა გადაცემა, რაც იწვევს კონტენტის გადატანას პროვაიდერის სერვერიდან ბოლო მოწყობილობაზე სურათების, ტექსტის ან ხმის სახით. ევროკავშირის ფარგლებში („EU“) ამ ტიპის მონაცემთა დამუშავება არ წესრიგდება ძირითადი რეგულაციით („GDPR“), არამედ უფრო ახალი ციფრული სერვისების აქტით („DSA“).²

2. ციფრული სერვისების აქტის მიზანი

მომავალში ციფრული სერვისების აქტი დაარეგულირებს ციფრული სერვისის მიმწოდებლების საქმიანობას ევროკავშირის მასშტაბით, რაც შექმნის ციფრული პოლიტიკის რეგულაციების ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან კომპლექტს. „ციფრული ბაზრის აქტთან“ („DMA“)³ ერთად, მოსალოდნელია, რომ იგი გახდეს ინტერნეტსერვისის რეგულირების ერთგვარი ძირითადი კანონი, რომლის მთავარი მიზანია მონაცემთა უკონტროლო დამუშავების კონტროლი ელექტრონული ვაჭრობის სფეროში.

2022 წლის 16 ნოემბერს ციფრული სერვისების აქტი შევიდა ძალაში ევროკავშირის მასშტაბით. საწყის ეტაპზე, ციფრული სერვისების აქტის

---

¹ Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the Protection of Individuals with regard to the Processing of Personal Data and on the Free Movement of such Data and repealing Directive 95/46/EC, OJ 2016 L 119, pp. 1.

² Regulation (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022 on a Single Market For Digital Services and amending Directive 2000/31/EC, OJ 2022 L 277, pp. 1.

³ Regulation (EU) 2022/1925 of the European Parliament and of the Council of 14 September 2022 on contestable and fair markets in the digital sector and amending Directives (EU) 2019/1937 and (EU) 2020/1828, OJ 2022 L 265, pp. 1.

მოქმედება ვრცელდებოდა მხოლოდ დიდ ონლაინ პლატფორმებსა და საძიებო სისტემებზე. რეგულაცია სრულად ამოქმედდა 2024 წლის 17 თებერვალს. მისი მიზანია დაიცვას ევროპელი მომხმარებლები, მათი ფუნდამენტური უფლებები ციფრულ სივრცეში და უზრუნველყოს თანაბარი პირობები. ციფრული ბაზრისა და ციფრული სერვისების აქტის მიზანია შექმნას ყოვლისმომცველი სახელმძღვანელო ინტერნეტრეგულირებისთვის. აქედან გამომდინარე, უახლოეს პერიოდში ციფრული სერვისების მიმწოდებლები არსებითი ცვლილებების წინაშე აღმოჩნდებიან. ევროკავშირმა საბჭომ, ევროპარლამენტთან ერთად, ციფრული სერვისების აქტი ციფრული ბაზრის გაძლიერების მიზნით მიიღო.

ციფრული სერვისების აქტი მკაფიო წესებისა და გამჭვირვალობის ვალდებულებების გზით აძლიერებს მომხმარებელთა დაცვის სტანდარტს ციფრულ სივრცეში. აღნიშნული მოიცავს მკაფიო ვალდებულებების დაწესებას ონლაინ პლატფორმებსა და სოციალურ მედიისთვის. კერძოდ, აქტი არეგულირებს უკანონო კონტენტსა და პროდუქტებს. ასევე, ხელს უწყობს უსაფრთხო და გამჭვირვალე ციფრული გარემოს შექმნას. დებულებები, ასევე, იცავს გამოხატვის თავისუფლებას შინაარსის მოდერაციის მკაფიო წესების დადგენის გზით. საშუაშაშლო სერვისის პროვაიდერები, მაგალითად, ჰოსტინგის სერვისები, ონლაინ ბაზრები და სოციალური ქსელები, უნდა შეესაბამებოდეს აქტის გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების მოთხოვნებს. აღნიშნული ქმნის ერთიან საკანონმდებლო ბაზას ციფრული სერვისებისთვის ევროკავშირის მასშტაბით.

3. არაევროპული დირექტივა, არამედ ევროპული რეგულაცია

ევროკავშირის წევრ ქვეყნებში ციფრული სერვისების აქტი 2024 წლის 17 თებერვლიდან ამოქმედდა, რომელსაც ეროვნულ კანონმდებლობაში შემდგომი იმპლემენტაცია აღარ ესაჭიროება. სამართლებრივი თვალსაზრისით, აღნიშნული წარმოადგენს ევროპულ რეგულაციას და არა მხოლოდ დირექტივას.

ევროპული დირექტივები ევროკავშირის წევრი ქვეყნებისთვის კონკრეტულ მიზნებს განსაზღვრავს, თუმცა სახელმწიფოებს საშუალებას აძლევს თავად გადაწყვიტონ მიზნების მიღწევის გზები. მათ უნდა განახორციელონ იმპლემენტაცია გარკვეულ ვადებში საკუთარი ეროვნული კანონმდებლობის მეშვეობით. ამის საპირისპიროდ, ევროკავშირის რეგულაციები სავალდებულოა ყველა წევრი ქვეყნისათვის და, დირექტივის მსგავსად, არ იზღუდება მხოლოდ მისაღწევი შედეგით.

რამ აიძულა ევროკავშირი მიეღო ციფრული სერვისების აქტი, როგორც რეგულაცია?

მონაცემთა დაცვის წინამორბედი კანონით, ევროკავშირის ყველა წევრი ქვეყანა იზიარებდა ერთსა და იმავე სამართლებრივ საფუძველს, თუმცა შესაძლებელი იყო მისი განსხვავებული იმპლემენტაცია. აღნიშნულიდან

გამომდინარე, მნიშვნელოვნად განსხვავდებოდა მონაცემთა დაცვის დონეები სხვადასხვა ქვეყნებში. ციფრული სერვისების აქტის მიზანი კი არის აღნიშნული დისბალანსის აღმოფხვრა.

4. დაწვრილებით ციფრული სერვისების აქტის შესახებ

მომდევნო გვერდებზე წარმოდგენილია “DSA“-ის ძირითადი მარეგულირებელი შინაარსი:

4.1. გამოყენების მატერიალური ფარგლები: „ციფრული სერვისები“

ციფრული სერვისების აქტის მოქმედების ფარგლებში არსებული სერვისების სპექტრი ფართოა, რომელთა შორისაა, ონლაინ ბაზრები, სოციალურ ქსელები და საძიებო სისტემები.

“DSA“-ს დებულებები ვრცელდება ყველა „ციფრულ სერვისზე“. „ციფრული სერვისები“ ძირითადად მოიაზრებს საზოგადოების საინფორმაციო სერვისებს. თითოეული მომსახურება, რომელიც უზრუნველყოფილია ელექტრონულად, როგორც წესი, საფასურის სანაცვლოდ, დისტანციურად და ინდივიდუალური მოთხოვნით⁴. “DSA“-ს მე-2 (1) მუხლით განსაზღვრულია „საშუამავლო სერვისების“ მაგალითები:

- ე.წ. „ჰოსტინგის“ მომსახურება, რომელიც ინახავს მომხმარებლის მიერ მოწოდებულ ინფორმაციას მათი სახელით.⁵
- ე.წ. “Caching” მომსახურება, რომელიც დროებით ინახავს და გადასცემს მომხმარებლის მიერ მოწოდებულ ინფორმაციას საკომუნიკაციო ქსელში.⁶
- „გადაცემის“ მომსახურება, რომელიც გადასცემს მომხმარებლის მიერ მოწოდებულ ინფორმაციას საკომუნიკაციო ქსელში ან იძლევა მასზე წვდომის საშუალებას.⁷

ინდივიდუალური სერვისების მარეგულირებელი სისტემა კლასიფიცირებულია სერვისის როლის, ზომისა და ონლაინ გარემოში გავლენის მიხედვით. ყველაზე დაბალ დონეზე, თითოეული საშუამავლო სერვისის პროვაიდერი ექვემდებარება ძირითად რეგულაციებს⁸. უმაღლეს საფეხურებზე დამატებით არსებობს კუმულაციური ვალდებულებები „ჰოსტინგის“ მომსახურების მიმწოდებლებისთვის⁹, ონლაინ

---

⁴ იხ. Art. 1 (1) of the Directive (EU) 2015/1535 of the European Parliament and of the Council of 9 September 2015 laying down a Procedure for the Provision of Information in the field of Technical Regulations and of the Rules of Information Society Services, OJ 2015 L 241, pp. 1.

⁵ Art. 6 of the DSA.

⁶ Art. 5 of the DSA.

⁷ Art. 4 of the DSA.

⁸ იხ.: Art. 11 et seq. of the DSA.

⁹ Art. 16 et seq. of the DSA.

პლატფორმებისთვის¹⁰ და დიდი პლატფორმებისთვის¹¹. „ჰოსტინგის“ მომსახურების მიმწოდებლები გათავისუფლებულნი არიან სპეციფიკური ვალდებულებებისაგან და მხოლოდ ზოგადი ვალდებულებების შესრულება ეკისრებათ. თუმცა, ეს ზოგადი ვალდებულებები უკვე მოიცავს ზოგიერთს, რომელიც სპეციალურად ხელოვნურ ინტელექტზე¹² მორგებული.

ყოველმომცველი პირობები, ასევე, ვრცელდება ციფრული სერვისების აქტის 33-ე მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრულ მსხვილ პლატფორმებზე (45 მილიონზე მეტი მომხმარებელი). ამასთან, ევროკომისიას შეუძლია მაჩვენებელი დაარეგულიროს მოსახლეობის ტენდენციების მიხედვით “DSA”-ის 33(2) მუხლის შესაბამისად, რათა იგი მოიცავდეს ევროკავშირის მოსახლეობის დაახლოებით 10 პროცენტს. „ძალიან დიდ ონლაინ პლატფორმებს“ ყოველწლიური რისკების ანალიზის ჩატარების¹³, შემოწმებისა¹⁴ და შესაბამისობის ოფიცრის დანიშვნის ვალდებულება აქვთ.¹⁵

ციფრული სერვისების აქტი ელექტრონული ვაჭრობის შესახებ დირექტივას 2000¹⁶ წლიდან ნაწილობრივ ანაცვლებს, თუმცა ონლაინ პლატფორმების რეგულირების ფარგლებს სცდება და მათ „სოციალური პასუხისმგებლობის“ ხარისხს აკისრებს ბიზნეს მოდელის შესაბამისად.¹⁷

4.2. რომელი ციფრული საშუაშალო სერვისების მიმწოდებლები არიან ყურადღების ცენტრში?

ციფრული სერვისების აქტი, როგორც წესი, ვრცელდება ციფრული სერვისების, როგორც მსხვილ, ისე მცირე მიმწოდებლებზე. თუმცა რეგულირების ფარგლები და სათანადო გულმოდგინების ვალდებულებები განსხვავდება სერვისის ტიპისა და ზომის მიხედვით. აღნიშნული ვრცელდება იმ შემთხვევაშიც კი, როდესაც მიმწოდებლები ევროკავშირის გარეთ არიან დაფუძნებული. თუმცა, შესაბამის საშუაშალო სერვისებს უნდა ჰქონდეთ „მნიშვნელოვანი კავშირი“ ევროკავშირთან (მაგალითად, სერვისის მიმწოდებლის ევროკავშირში დაფუძნება). ციფრული სერვისების აქტის რეგულირების სფეროში ხვდებიან დრუბლოვანი სერვისები, ინტერნეტპროვაიდერები, „ჰოსტინგის“ სერვისის პროვაიდერები, ონლაინ

¹⁰ იხ.: Art. 19 et seq. of the DSA.

¹¹ Art. 33 et seq. of the DSA.

¹² იხ.: von Lewinski K., Rüpke G., Eckhardt J. (eds.), Datenschutzrecht - Grundlagen und europarechtliche Umgestaltung, 2022, 256.

¹³ Art. 34 et seq. of the DSA.

¹⁴ იხ.: Art. 37 of the DSA.

¹⁵ Art. 41 of the DSA.

¹⁶ Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on Certain Legal Aspects of Information Society Services, in Particular Electronic Commerce, in the Internal Market, OJ 2000 L 178, 1.

¹⁷ იხ.: Beck W., Der Entwurf des Digital Services Act - Hintergrund, Ziele und Grundsätze künftiger Regulierung des virtuellen Raums in der EU, Deutsches Verwaltungsblatt (DVBl) 2021, 1000; von Lewinski K., Rüpke G.; Eckhardt J. (eds.), Datenschutzrecht - Grundlagen und europarechtliche Umgestaltung, 2022, 256.

ბაზრები, ვებმაღაზიები, და სოციალურ ქსელები. დღესდღეობით ციფრული სერვისების აქტის მოქმედების სფეროში 19 დიდი ონლაინ სერვისი მოექცა, რომელთა შორისაა:

- Alibaba Aliexpress;
- Amazon Store;
- Apple AppStore;
- Booking.com;
- Bing;
- Google Maps;
- Google Play;
- Google Shopping;
- Instagram;
- LinkedIn;
- Meta (Facebook);
- Temu;
- TikTok;
- Wikipedia;
- X (Twitter);
- YouTube and;
- Zalando.

ზემოსხნებული პლატფორმების უმრავლესობა არა მხოლოდ მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს მომხმარებელთა მოსაზრებების ფორმირებაზე ახალი ამბების ფიდელების, ონლაინ მაღაზიების საშუალებით, არამედ მათი მხრიდან არსებობს პერსონალური მონაცემების უკონტროლო გამოყენების რისკი.

4.3. ციფრული სერვისების აქტის აღსრულების მექანიზმები

ციფრული სერვისების აქტით ჩამოყალიბდა ორდონიანი აღსრულების სისტემა:¹⁸

4.3.1. საჩივრების მართვა და მომხმარებლის დაცვა

ციფრული სერვისების აქტი მომხმარებლებს კონკრეტულ უფლებებით აღჭურავს.

იმ შემთხვევაში თუ ონლაინ პლატფორმებზე აღმოჩნდა უკანონო კონტენტი ან დაირღვა მონაცემთა დაცვის კანონმდებლობა, აღნიშნულის შესახებ შეტყობინებები ყურადღებით უნდა იქნეს შესწავლილი; ასევე,

---

¹⁸ იხ. *Verbraucherzentrale*, Digitale Dienste: Was regelt der Digital Services Act? <<https://www.verbraucherzentrale.de/wissen/digitale-welt/onlinedienste.pdf>> [15.11.2024].

უზრუნველყოფილი იყოს საჩივრების განხილვის პროცედურა.¹⁹ მაგალითად, შესაძლებელია, გასაჩივრდეს ონლაინ პლატფორმების გადაწყვეტილებები კონტენტის წაშლასთან ან წაშლაზე უარის თქმასთან დაკავშირებით, ასევე, შემთხვევები, როდესაც მომხმარებლებს პლატფორმაზე წვდომა ეზღუდებათ. მომავალში, მიმწოდებლებს მარტივად და გასაგებად ახსნის ვალდებულება ექნებათ - თუ როგორ მივიღწენ შესაბამის გადაწყვეტილებამდე, ხოლო მომხმარებლებს შესაძლებლობა, რომ სამართლებრივი გზებით მოითხოვონ გადაწყვეტილების გადახედვა.²⁰

ციფრული სერვისები აქტი შეეხება ელექტრონულ ვაჭრობასა და ონლაინ რეკლამას. არასრულწლოვანებზე მორგებული მარკეტინგი აკრძალულია. ანალოგიურად, რეკლამები არ უნდა შეეხებოდეს რელიგიურ მრწამსს ან სექსუალურ ორიენტაციას. იგი აუცილებლად უნდა იყოს აღქმული, როგორც რეკლამა. ასევე, მნიშვნელოვანია, რომ შესაძლებელი იყოს რეკლამის დამკვეთის იდენტიფიცირება; გამჭვირვალობის შესახებ ვალდებულებები ამარტივებს პლატფორმებსა და სამართალდამცავ ორგანოებს შორის თანამშრომლობას. ონლაინ პლატფორმებმა უნდა უზრუნველყონ: ა) ვებსაიტზე განთავსებული რეკლამა აღქმული იყოს როგორც რეკლამა; ბ) დამკვეთის ვინაობის დადგენის შესაძლებლობა; გ) ინფორმაციის მიწოდება რეკლამის განთავსების შესახებ.²¹ საშუამავლო სერვისებმა, ასევე, უნდა შექმნან საერთო საკონტაქტო პუნქტი ელექტრონული კომუნიკაციისთვის.²²

4.3.2. აღსრულება ეროვნული საზედამხედველო ორგანოების მიერ

ციფრული სერვისების აქტივით ევროკავშირის წევრი ქვეყნები ვალდებული არიან გამოყონ სამართალდამცავი ორგანოები, რომლებიც ზედამხედველობას გაუწევენ სერვისის მიმწოდებლების მოქმედებებს. ხოლო „მსხვილი ონლაინ პლატფორმების“ მონიტორინგს განახორციელებს თავად ევროკომისარი.²³

იქიდან გამომდინარე, რომ ციფრული სერვისების აქტი სხვადასხვა სამართლებრივ ინტერესს იცავს, ევროკავშირის წევრი ქვეყნების²⁴ რამდენიმე უწყება შეიძლება იყოს “DSA კოორდინატორი”. თუმცა, აუცილებელია, მკაფიოდ დარეგულირდეს უწყებების პასუხისმგებლობის ფარგლები, რათა თავიდან იქნას აცილებული მომხმარებელთა საჩივრების „უწყებათაშორისი პინგ-პონგი“.²⁵

¹⁹ იხ.: Art. 20, 53 of the DSA.

²⁰ Art.81 et seq. of the DSA.

²¹ Marx L., Der Digital Services Act der Europäischen Kommission, *AnwaltZertikat IT-und Medienrecht (AnwZert ITR)*, 4/2021, margin note 2.

²² Art. 11 et seq. of the DSA.

²³ *Verbraucherzentrale*, Digitale Dienste: Was regelt der Digital Services Act? <<https://www.verbraucherzentrale.de/wissen/digitale-welt/onlinedienste.pdf>> [15.11.2024].

²⁴ იხ.: Art. 3 of the DSA.

²⁵ იხ.: *Verbraucherzentrale*, Digitale Dienste: Was regelt der Digital Services Act? <<https://www.verbraucherzentrale.de/wissen/digitale-welt/onlinedienste.pdf>> [15.11.2024].

გერმანიაში ცენტრალური საჩივრებისა და კოორდინაციის განმხილველი ორგანოა ე.წ. “Bundesnetzagentur”. გერმანიაში ზედამხედველობას, ასევე, ახორციელებს ე.წ. “Bundeszentrale für Kinder- und Jugendmedienschutz”. მომხმარებელთა დაცვის ორგანიზაციებს განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭებათ მომხმარებელთა დაცვის თვალსაზრისით, რადგან ისინი კონსულტაციების და საჩივრების მიღების ფუნქციის გამო მომხმარებელთა მაჯისცემაზე უღვევთ ხელი.

5. გერმანული კანონი: “Digitale-Dienste-Gesetz”

იქიდან გამომდინარე, რომ ციფრული სერვისების აქტი არის ევროპული რეგულაცია, იგი მოქმედებს ევროკავშირის წევრ ქვეყნებში. ევროპის დირექტივისგან განსხვავებით, მისი ეროვნული კანონმდებლობაში იმპლემენტაცია აღარ არის დამატებით საჭირო. მიუხედავად ამისა, ეროვნული კანონმდებლობა აქტთან შესაბამისობაში უნდა იყოს. დებულებების აღსრულების ვალდებულება თავად ევროკავშირის წევრ ქვეყნებს ეკისრებათ. გერმანიაში “DSA”-ს „თანმხლები“ გახდა 2024 წლის 6 მაისის „ციფრული სერვისების კანონი (DDG)“²⁶. ეს ფაქტი ხაზს უსვამს იმ სირთულეებს, რომლებიც “DSA”-ს იმპლემენტაციას ახლავს.

5.1. ციფრული სერვისების აქტის შევსება გერმანიის ეროვნული კანონით

2024 წლის 6 მაისის გერმანიის კანონი “DDG” მეტწილად ავსებს “DSA”-ს. აღნიშნულ კონტექსტში, ცვლის ეროვნულ კანონს ციფრული სერვისების შესახებ.²⁷

განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსია ონლაინ პლატფორმების პასუხისმგებლობის საკითხი ვებგვერდის კონტენტზე, „მზა ჩანაწერების“ დაყენებასა და ჯარიმებზე. “DDG” ფარავს პასუხისმგებლობის საკითხს „ჰოსტინგზე“, „ქეშირებასა“ და „ტრანსმისიაზე“ (ე.წ. „ბრალზე დაფუძნებულ პასუხისმგებლობა“). ამ საკითხზე და ინტერნეტ ოპერატორების პასუხისმგებლობაზე რეგულაციები მოცემულია “DDG” მე-7 და მე-8 პარაგრაფებში. „მზა ჩანაწერების“ დაყენებისას აუცილებელია მომხმარებლის მკაფიო თანხმობა (“cookie opt-in”).

---

²⁶ Gesetz zur Durchführung der Verordnung (EU) 2022/2065 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 19.10.2022 über einen Binnenmarkt für digitale Dienste und zur Änderung der Richtlinien 2000/31/EG sowie zur Durchführung der Verordnung (EU) 2019/1150 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 20.6.2019 zur Förderung von Fairness und Transparenz für gewerbliche Nutzer von Onlinevermittlungsdiensten und zur Änderung weiterer Gesetze vom 6.5.2024 (Digitale-Dienste-Gesetz), Federal Law Gazette 2024, 1.

²⁷ Lorenz B., Die Anbieterkennzeichnung nach dem DDG, AnwaltZertifikat IT- und Medienrecht (AnwZert ITR) 14/2024, margin note 3.

საბოლოოდ, კანონით გათვალისწინებულია დებულებები ჯარიმების შესახებ. მაგალითად, დარღვევის შემთხვევაში ჯარიმა შეიძლება განისაზღვროს 50,000 - 300,000 ევროს ოდენობით.

5.2. ვებგვერდის შესახებ ინფორმაციის მიწოდების ვალდებულება ("Imprint Obligation")

"DDG"-ის ერთ-ერთი მთავარი აქცენტი ვებგვერდის შესახებ ინფორმაციის მიწოდების ვალდებულებაა ("Imprint Obligation"), რაც მოაზრებს სერვისის მიმწოდებლებს იდენტიფიკაციას²⁸. აღნიშნული ვალდებულება განმტკიცებულია "DDG"-ის § 5 მუხლით და ვრცელდება კომერციულ ციფრულ სერვისებზე, რომლებიც ძირითადად გარკვეული საფასურის სანაცვლოდ სთავაზობენ მომხმარებლებს. თუმცა მე-5 პარაგრაფი შეეხება არა მხოლოდ ფასიან, არამედ უფასო სერვისებსაც. გადახდის კრიტერიუმი კომერციულ მიზანს გულისხმობს.²⁹

ე.წ. „ინფლუენსერი“ ვებსაიტებსაც აქვთ ზემოხსენებული ვალდებულება, თუ ისინი რეკლამას უკეთებენ პროდუქტებს ან სერვისებს. აღნიშნული არ მოიცავს მხოლოდ იმ ფულად შემოსავალს, რომელსაც კომპანია უხდის ინფლუენსერს რეკლამის განთავსებისთვის. ის, ასევე მოიცავს არაფულად შემოსავალს, მაგალითად, თუ კომპანიამ ინფლუენსერს უსასყიდლოდ მიაწოდა პროდუქტები ან გაუწია მომსახურება.³⁰

"DDG" მე-5 პარაგრაფის შესაბამისად, სერვისის მიმწოდებლის იდენტიფიკაციის ვალდებულებასთან დაკავშირებით, ვებსაიტის ოპერატორებმა უნდა უზრუნველყონ შემდეგი ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა:

- სერვისის მიმწოდებლის სახელი და მისამართი, სადაც იგი არის რეგისტრირებული;
- იურიდიული პირების შემთხვევაში, იურიდიული ფორმა, წარმომადგენელი, ნებისმიერი აქციათა კაპიტალი;
- საკონტაქტო ინფორმაცია, ელ-ფოსტა, ტელეფონი და, თუ საჭიროა, ფაქსი.

გარდა ამისა, სერვისის მიმწოდებლებს შესაძლოა მოუწიოთ საზედამხედველო ორგანოებისთვისა და მეწარმეთა რეესტრებისთვის დამატებითი ინფორმაციის მიწოდება.

დაბოლოს, საჭიროა, რომ საიტზე განთავსებული ინფორმაცია ხელმისაწვდომი მაქსიმუმ ორი დაწკაპუნებით გახდეს.

²⁸ For more information see *Lorenz B.*, Die Anbieterkennzeichnung nach dem DDG, *AnwaltZertifikat IT- und Medienrecht (AnwZert ITR) 14/2024*, margin note 3.

²⁹ იხ.: *Oberlandesgericht Hamburg*, decision of 3 April 2007 - 3 W 64/07, margin note 7; *Lorenz B.*, Die Anbieterkennzeichnung nach dem DDG, *AnwaltZertifikat IT- und Medienrecht (AnwZert ITR) 14/2024*, margin note 3.

³⁰ იხ.: *Lorenz B.*, Die Anbieterkennzeichnung nach dem DDG, *AnwaltZertifikat IT- und Medienrecht (AnwZert ITR) 14/2024*, margin note 3.

6. დასკვნა

მომავალ წლებში ნათელი გახდება, შეძლო თუ არა ციფრული სერვისების აქტი დასახული მიზნის განხორციელება, მათ შორის, მონაცემთა დაცვის კანონმდებლობის თვალსაზრისით, რაც 2027 წლის დასაწყისამდე შეფასდება. “DSA”-ს წარმატება დიდწილად დამოკიდებული იქნება იმაზე, თუ რამდენად კარგად გაანაწილებენ ევროკავშირის წევრი ქვეყნები პასუხისმგებლობას.

“DSA”-ს რეკოლუციური განვითარება ციფრული სერვისების სფეროში³¹ დიდწილად დამოკიდებული იქნება აღსრულებასა და სანქციების საკანონმდებლო მოწესრიგებაზე, რომელიც პრინციპში ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოების³² კომპეტენციას წარმოადგენს.

დაფუძნების ადგილის პრინციპის გამო, საზედამხედველო ორგანოს იურისდიქცია დამოკიდებულია შესაბამისი შუამავალი სერვისის დაფუძნების ადგილმდებარეობაზე. მაგალითად, “GDPR”-ის კონტექსტში ეს დეცენტრალიზებული პრინციპი მრავალი ექსპერტის მიერ კრიტიკის საგანი ხდება, რადგან სხვადასხვა ეროვნული ორგანოები ზოგჯერ მოქმედებენ სხვადასხვა სისწრაფითა და თანმიმდევრობით.

ტექნოლოგიების განვითარების გათვალისწინებით, ონლაინ პლატფორმები თანდათანობით შეიძენენ ძალას და დაასუსტებენ ისეთ სფეროებს, როგორებიცაა: მონაცემთა, კონკურენციისა და მომხმარებელთა დაცვა.

---

³¹ The *Economist* of 15/12/2020, <<https://www.economist.com/business/2020/12/15/the-eu-unveils-its-plan-to-rein-in-big-tech.html>> [15.11.2024].

³² იხ.: Recital No. 79 of the DSA.

ბიბლიოგრაფია:

1. Regulation (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022 on a Single Market For Digital Services (DSA) and amending Directive 2000/31/EC, OJ 2022 L 277.
2. Regulation (EU) 2022/1925 of the European Parliament and of the Council of 14 September 2022 on Contestable and Fair Markets in the Digital Sector (DMA) and amending Directives (EU) 2019/1937 and (EU) 2020/1828, OJ 2022 L 265.
3. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the Protection of Individuals with regard to the Processing of Personal Data and on the Free Movement of such Data and repealing Directive 95/46/EC (GDPR), OJ 2016 L 119.
4. Directive (EU) 2015/1535 of the European Parliament and of the Council of 9 September 2015 laying down a Procedure for the Provision of Information in the field of Technical Regulations and of the Rules of Information Society Services, OJ 2015 L 241.
5. Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on Certain Legal Aspects of Information Society Services, in particular Electronic Commerce, in the Internal Market (E-Commerce Directive), OJ 2000 L 178.
6. *Verbraucherzentrale*, Digitale Dienste: Was regelt der Digital Services Act? <<https://www.verbraucherzentrale.de/wissen/digitale-welt/onlinedienste.pdf>> [15.11.2024].
7. *Beck W.*, Der Entwurf des Digital Services Act – Hintergrund, Ziele und Grundsätze künftiger Regulierung des virtuellen Raums in der EU, Deutsches Verwaltungsblatt (DVBl) 2021, 1000.
8. *Brauneck J.*, Das Verantwortungsbewusstsein der Plattformbetreiber im Digital Services Act, Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (NVwZ) 2024, 377.
9. *Brorsen H., Falk R.*, Neue Compliance-Pflichten nach dem Digital Services Act, Zeitschrift für IT-Recht und Recht der Digitalisierung (MMR) 2024, 32.
10. *Buchheim J., Schrenk M.*, Der Vollzug des Digital Services Act, Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (NVwZ) 2024, 1.
11. *Legner S.*, Der Digital Services Act – Ein neuer Grundstein der Digitalregulierung, Zeitschrift für Urheber- und Medienrecht (ZUM) 2024, 99.
12. *Lorenz B.*, Die Anbieterkennzeichnung nach dem DDG, AnwaltZertifikat IT- und Medienrecht (AnwZert ITR) 14/2024, margin note 3.
13. *Marx L.*, Der Digital Services Act der Europäischen Kommission, AnwaltZertifikat IT- und Medienrecht (AnwZert ITR) 4/2021, margin note 2.
14. *von Lewinski K., Rüpke G., Eckhardt J. (eds.)*, Datenschutzrecht – Grundlagen und europarechtliche Umgestaltung, 2022.